

BELLPUIIG

ARTÀ

26 OCTUBRE 1985

Nº 17

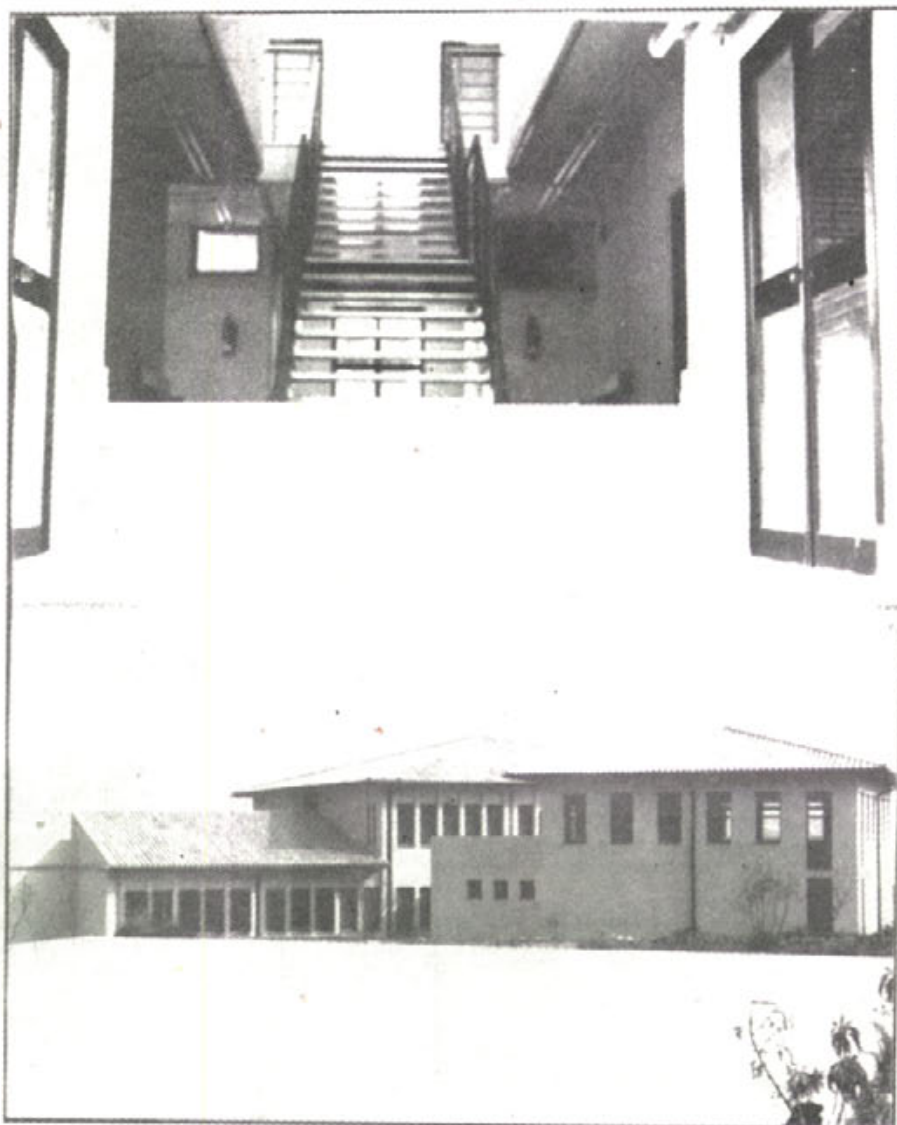
-V ÈPOCA - ANY XXVI-

REVISTA QUINZENAL

B. U. P. I F. P. A A R T À

L'ampliació de l'Institut és, enguany, juntament amb la inauguració del nou edifici de la EGB estatal, l'esdeveniment escolar més important pel nostre poble. Les noves aules que donen una capacitat total per 400 alumnes, un modern gimnàstic, una sala d'audiovisuals, la recuperació del saló d'actes, la biblioteca, etc. constitueixen noves adquisicions que "allunyen l'apinyament d'alumnes" i contribuiran a una ensenyança millor.

Queda pendent, per a completar l'escolarització artanenca, la construcció del nou Centre de Formació Professional que fassi possible "l'ampliació de les branques existents així com el poder impartir el segon grau". Això "reclama ara mateix l'atenció màxima dels poders públics i la més absoluta de les prioritats".

sumari:

- * EDITORIAL: LES ENSENYANCES MITJES A ARTÀ
- * JUDICI: CAS PAU PIRIS
- * ENQUESTA ALS DIRECTORS DE BUP I FP

- * PLANA D'EDUCACIO
- * XERRADA AMB... S. MASSANET
- * DE LA COLONIA: EL TELEFON.
- * NOTICIARI. XERRIM-XERRAM
- * ESPORTS

BELLPUIG

REVISTA QUINZENAL
Nº 17 V EPOCA 26 OCT.1985.

DIRECTOR: Rafel Umbert
CONSELL DE REDACCIÓ:

C. Obrador   G. Bisquerra
J. Pastor   J. Mayol
S. Massanet
Fito i Taller Comunicacions.

COL·LABORADORS:

Ll. Sorribes   C. Obrador
G. Bisquerra   G. Mateu
A. Genovart   J.L. Martín

ADMINISTRACIÓ:

G. Bisquerra   A. Esteva
J. Bernat   T. Esteva

REDACCIÓ
I ADMINISTRACIÓ:

C. Rafel Blanes, 10. ARTA.

Dipòsit legal: P.M. 57-1969.

IMPRIMEIX.:

Gràfiques Llevant
Carrer Ciutat, 55. ARTA.

@@@@@@@@@

ECOS

NACIMIENTOS

Dia 2 de setiembre.- **Gabriel Forteza Genovard.** Hijo de Juan y de Gabriela. C/ San Juan, 35. Colònia S. Pedro.

Dia 3.- **Noelia Jil Casellas.** Hija de Rafael y de M^o Juana Mercedes. C/ Menéndez Pidal, 28.

MATRIMONIOS

Dia 14 de setiembre.- **Antonio Morino Mendoza** con **Bárbara María Febrer y Sancho.**

DEFUNCIONES

Dia 8 de setiembre.- **Pedro Carrió y Sureda.** C/ Son Ros, 20. al Rec-toret.

Dia 20.- **Serafín Ginard Amorós.** C/ Pontarró, 50. al Porret.

EL COMENÇ DEL CURS A LES ENSENYANCES MITJES

Amb els primers dies d'octubre el curs va començar també als nostres centres d'Ensenyança Mitja. Pel que fa referència a aquest nivell de l'ensenyament artanenc, la notícia, als inicis del present curs, ha estat, sens dubte, l'ampliació de l'Institut, el qual ha vist d'aquesta manera pràcticament duplicades les seves dependències i instal·lacions. Fent honor a la veritat, hem de dir amb complacència que aquesta ampliació s'ha portat a terme, per part del Ministeri, amb prou cura i encert: des del punt de vista arquitectònic el conjunt de l'edifici hi ha guanyat, fins i tot exteriorment, en harmonia de línees, i els acabats interiors no desmereixen tampoc de l'agradós edifici que fa vuit anys va enllestir l'Ajuntament d'Arta.

Enfora queda ja aquell octubre de 1969, en el qual, el que és avui un Institut perfectament acabat, començava, al vestut edifici de Ca'n Morey, una trajectòria prou esforçada i difícil que el conduiria de Col·legi Municipal Lliure Adoptat a Centre Homologat, i de Centre Homologat a Institut. Però, valia, certament, la pena; i els anys s'han encarregat de demostrar la rentabilitat extraordinària d'aquella inversió.

Naixia aleshores, aquell embrió d'Institut, en mig d'un poble que escolarmet presentava un panorama deplorablement tercermundista: unes escoles nacionals de primària deixades del poble i abandonades de l'administració, i uns centres privats del mateix nivell sense apenes cap tipus d'acondicionament infraestructural mínimament vàlid des del punt de vista pedagògic, eren els **subdesarrollats** companys de viatge d'un incipient centre de batxillerat que, a manca de llocs millors, havia d'acollir-se al soplug d'aquella espècie de **caseró de las sombras** que era l'edifici de Ca'n Morey. Però no hi havia més cera que la que cremava...

Malgrat tot, es va començar aquí a treballar de debò, i la distància que va d'aquell Arta de 1969 a aquest Arta de 1985, que pot exhibir un complex tan "de Mercat Comú" com el que formen a Na Caragol l'Institut ampliat i el nou Col·legi estatal de Bàsica, es aproximadament intergalàctica.

Mes, en aquesta hora de glosar realitzacions de l'ensenyament estatal (en les quals han culminat afanyos col·lectius de tres lustres), seria injust que no constatàssim els esforços dels Centres d'Ensenyança privada religiosa per remodelar, dins aquests mateixos anys, les seves dependències educatives i per adequar-les a les exigències del temps que correm. Seria injust no fer-ho perquè els esforços vertaderament hi han estat i perquè la història i la presència d'aquests Centres religiosos -i la seva alternativa- enriqueixen escolarmet el nostre poble.

I ara, davant nosaltres, el futur...

Però encara ens queda una **assignatura pendent** per acabar de completar l'escolarització artanenca i la seva projecció comarcal: aqueixa Secció de Formació Professional que perviu així com pot, instal·lada de qualsevol manera a les velles i ja totalment obsoletes Escoles Nacionals. Urgeix donar a la FP artanenca les dependències adequades, la construcció de les quals, una vegada han estat cuberts els objectius que fins aquí s'han assolit per altres centres i nivells, reclama ara mateix l'atenció màxima dels poders públics i la més absoluta de les prioritats.

NOTICIARI

COLOMBÓFILA

També el dia 19 i al Barba-coa d'Artà, la Societat Colombòfila artanenca organitzà un sopar on hi assistiren unes 150 persones entre gent d'Artà i de fora. Abans del sopar es féu entrega de trofeus (uns 50) als guanyadors dels vols que es fe- ren entre gener i abril d'aquest

any. Després del sopar es va fer una subhasta de coloms, exemplars de gran valor i que s'arribaren a pagar petites fortunes. També hi hagué rifes d'objectes, coloms, porcelles i altres coses. La festa durà fins passades les onze del vespre.

OPOSICIONS

En Miquel Mestre Ginard que fa uns anys que reparteix la correspondència substituint En Pedro Ginard, ha guanyat unes oposicions per a carter, aconseguint el número 1 de Balears. Enhorabona, Miquel.

BALLADA

El dia 26 d'octubre, a les 20'30 hores i a la Plaça Nova hi haurà una ballada popular a càrrec de l'agrupació local "Artà balla i canta".

EXCURSIONS

El diumenge, dia 6 d'octubre, un grup de persones aficionades a caminar, anaren d'excursió a Sant Jordi de Son Servera. Anaren en cotxes fins a Canyamel i després a peu fins a la Costa des Pins. Uns 35 foren els valents que passaren un dia agradable de primavera.

També el diumenge, dia 13, i organitzat per la Catequesi d'Adults, es va fer una excursió al Santuari de Montision de Porreres. Després de dinar es traslladaren al puig de Sant Salvador de Felanitx, on acabaren la diada.

INAUGURACIO DEL NOU COL.LEGI EGB

El dia 16 d'octubre s'obrí, a la fi, el nou col·legi d'EGB estatal a Na Caragol, on continuaran les classes els al·lots que fins ara ho feien a Sa Central. Un edifici de nova planta on s'hi troben totes les comoditats i condicions. El dissabte, dia 18, el capvespre i el diumenge, dia 19, estigué obert per a tothom qui el volgués visitar.

HOMENATGE AL P. OLIVER

El passat dia 19, organitzat per l'APA del Col·legi de Sant Bonaventura, es celebrà un sopar-homenatge al P. Joan Oliver que ha estat fins fa poc i durant molts anys el seu Director. Foren 102 persones les assistents a la Porxada on, després del sopar, el P. Oliver pronuncià unes paraules d'agraïment.

JUBILACIO

L'amo En Jaume Riera Sancho (Figuera) ha deixat la consergeria del nostre Museu després de 12 anys i mig d'activitat en la labor de mostrar als visitants les dependències del museu. Merescut descans.

ATENCIÓN

Rogamos a los suscriptores **NO RESIDENTES EN ARTÀ**, que no tengan domiciliado el pago de la suscripción a "BELLPUIG" en ningún banco, estén atentos al correo, pues dentro de breves fechas, recibirán un reembolso, importe de la anualidad de 1985.

LA ADMINISTRACIÓN

XERRIM XERRAM

SI PASSAU PER DAVANT ES QUARTER, anau alerta a tossir un poc fort. Vos exposau a que vos caigui sa farola que hi ha enmig del creuer, i potser fassau es darrer viatge en cotxe a "Son Curt". Si vos fitxau, té un tall quasi a ras de terra, que si no és una tossida, sí ho serà una ventada la que la se'n durà a fer grosses de punyetes.

A S'AJUNTAMENT ara fan molts de doblers amb les cobrances d'arbitres i contribucions. Aposta han pintat ses persianes de la Sala, han posat noves faroles i també podran adecentar les aceres del carrer del tren i les escales que donen al carrer Amadeo, que, per cert, fan oi. Són s'altra cara de sa moneda en comparació a les de Costa i Llobera.

TAMBE podran arreglar s'il·luminació del monument al Pare Ginard, de recent col·locació. Allò sembla més un panteó de cementiri que un monument. És un "querer y no poder". Ja sabem que no és definitiu, però sa realitat és que fa pena el que hi ha.

ES BEN HORA QUE ES MUNICIPALS facin qualque passada pel carrer de Ses Pares. Seria una manera de fer doblers s'ajuntament posant multes als qui deixen els cotxes aparcats i no poden fer ho, amb el perill de retxar els qui passen, o haver de fer cul enrera per impedir el pas normal. Es ben hora d'escalivar als infractors.

A S'INSTITUT HI HA CLASSES. No ens referim a les classes dels estudis, sinó a s'entrada a l'edifici pel personal. El "profes" entren per la porta gran i en canvi els alumnes ho fan per dues petites portes laterals amb el perill de què, si els encalcn, més de dos s'enganxin sa camia pels portals. Iddò, ¿que trobau que no hi ha classes?

Judici del cas Pau Piris

SOLIDARITAT D'UN POBLE

Més o manco tots coneixen la història llarga d'aquests 4 anys que el poble d'Artà ha tingut que esperar perquè la petició d'aclariment del fet de la mort de Pau Piris a la Clínica de Son Dureta arribàs als tribunals.

Aquest fet ha arribat aquests dies (dimarts i dimecres) i lo guapo del fet ha estat aquesta solidaritat d'un poble que, degut a unes circumstàncies propícies, pogueren dur als tribunals a un grup de membres de l'intocable col·lectiu mèdic d'una manera forta i segura.

Ha sorprès a tots els mitjans de comunicació de l'illa (vos aconsellam que els llegigieu) el fet del nombrós públic artanenc que han anat a Ciutat per a seguir el judici i fer costat als pares d'En Pau. Hem estat devers uns docents veïns que, entre els dos dies, hem seguit el procés directament.

Diuen que serà aproximadament el proper dilluns quan el jutge dictarà sentència. Per cert, ha sorprès a les dues parts el canvi de petició de penes del fiscal. On al principi demanava l'absolució total de tots, a lo darrer ha demanat la condena de dos metges, de l'ATS i de l'enfermera auxiliar.

Poble d'Artà, creim que estam d'enhorabona i que, a part de la sentència, ja ha estat un èxit haver arribat al judici que, segons paraules del fiscal, ha estat un dels més complexos.

(Dibuixos de U.H.)

De la nostra biblioteca

Prosseguint amb el cicle de "la nostra biblioteca", les parlarem a continuació dels llibres arribats el mes de setembre:

Novel·la catalana: **Ídols** de Isabel Clara Simó.

Novel·la castellana: **El desfile del amor** de Sergio Pital.

Novel·la estrangera: **La bastarda** de Violette Veduc.

Libres infantils: **Los antiguos astrónomos, La astronomía moderna, La formación del Universo**. Tots ells d'Alfons Pérez de la Borda. Una col·lecció dins la bibliografia infantil, encara que el seu contingut i el seu llenguatge són per un nivell més elevat, per a nins i nines de més de 10 anys. Com els títols indiquen, no són més que la història de la filosofia; des de l'estudi de l'Univers per part de l'home (astronomia) a les conclusions d'aquest.

Cal destacar també com a novetat, que la Universitat de Palma ha enviat una sèrie de llibres escrits pels mateixos catedràtics. Quatre són de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE): **El Sol. El Suelo. La formación del profesorado en Mallorca. Aprender a ver un ensayo de educación audiovisual**.

L'altre, de la Facultat de Lletres, dins la rama d'història: **La romanització de les Illes Balears**.

Un canvi gros que s'ha notat a la Biblioteca aquest darrer mes ha estat a causa del nou començament de curs. Els alumnes hi van per tal de fer les seves tasques escolars, i, a vegades, per fer... Bé, ja ens despedim. Fins una altra.

Joana Mª Massanet
Antònia Guiscafrè
Taller de Comunicacions

ENSEÑANZA NUEVA. HORARIOS ANTIGUOS

- I.- CONSIDERACIONES.
 II.- SOLUCIONES EN OTROS PAISES.
 III.- UN POSIBLE HORARIO PARA LA ESCUELA ACTUAL.

I. CONSIDERACIONES.

No siempre fué así, la escuela. Resumiendo exageradamente (a costa por tanto de resultar impreciso y con riesgo quizás de algún dogmatismo), cabe reseñar que la implantación de las primeras escuelas obligatorias y gratuitas, que con el paso del tiempo desembocarían en la actual, se formaron a principios del siglo pasado por dos razones básicas: La primera, para recoger dentro de sus muros a toda esa "chusma" de niños harapientos, hijos del primer proletariado, que campeaban libremente por las calles sin más disciplina que la de la supervivencia ni más control que la pandilla, y que podrían terminar dañando las buenas costumbres de la época.

Segunda, la de conseguir, cuando fuera necesario, mano de obra rápida, barata y preparada (la industria de aquellos años crecía por momentos, haciendo necesarios, aunque elementales, algunos conocimientos). Por supuesto, a estas escuelas no asistían los hijos de la aristocracia ni de la nueva burguesía, que se educaban en sus casa con institutrices y profesores particulares y/o en colegios privados.

Poco, a simple vista, parece semejarse nuestra escuela con aquella primitiva institución. (Ni hay ahora espacio, ni es este el tema que queremos tratar. Quizás en otra ocasión lo abordemos. Quedaríamos sorprendidos de la similitud de coincidencias). Han cambiado métodos, concepciones, materiales, conocimientos, preparación de los educadores, reglamentos... y todo en aras del niño. Pero una cosa permanece intacta: el horario. Después de 150 años sin variar, nadie, muy pocos, ni políticos, ni padres, ni educadores, se plantean la necesidad de un cambio, de una adaptación a las exigencias actuales.

¿Ha permanecido este horario inamovible por ser el mejor para los niños? ¿Acaso por negligencia u olvido? ¿Quizás por resultarles cómodo a los padres? ¿Existen intereses creados que lo conviertan en tabú?

PLANA D'EDUCACIÓ

una escola

Antonio Grillo (6 anys)

Pau Morey (5 anys)

Rafael Garau (7 anys)

José M. Crasco (9 anys)

Yolanda Esteva (8 anys)

Conchi Ferrera (4 anys)

moltes d'escoles

Dos consideraciones llevan a suponer que no sea éste, precisamente, el horario más adecuado a la escuela actual. Una, la paradoja de un horario idéntico para un abanico de edades tan dispares como las comprendidas entre los cuatro y los catorce años. Otra, la evidencia de que materias y conocimientos interesantes y necesarios para los niños, quedan en monopolio de academias privadas, (lo que significa que

la mayoría de niños jamás podrán disfrutar ni aprender esas materias, bien por motivos económicos o a causa del lugar de residencia, pues, es lógico, los negocios privados no llegan donde no son rentables), que llenan de esta manera las inmensas lagunas que deja la escuela actual, siendo una causa, entre otras importantes, la rigidez de horario.

J.L. Martín

ARTÀ I ELS ARTANENS

B.
U. **F.P.**
P.

1. Fitxa.

a) "Llorenç Garcias i Font".

b) Director: Antoni Obrador i Artigues.
Vice-director: Misericòrdia Fusté i Sugranyes.
Çap d'estudis: Montserrat Lunati i Maruny.
Secretari: Jaume Morey i Sureda.

c) Antoni Obrador Artigues: Grec.
Mª Concepció Fuster Marquès: Matemàtiques.
Salvador Angel Reus Belmar: Català.
Félix Domínguez Laseca: Física i Química.
Bartomeu Ventayol Cifre: Dibuix.
Gabriel Genovard Servera: Filosofia.
Carmen Moreno Huart: Anglès.
Francesc Josep Avellà Salvà: C. Naturals.
José Antonio Bernaldo de Quiros Mateo: L.Espanyola.
Mª Isabel del Rio Argiles: Geografia i Història.
Guillermo Burillo Jiménez: Geografia i Història.
Ignacio Peiró Martín: Geografia i Història.

Misericòrdia Fusté Sugranyes: Matemàtiques.
Nadal Cutillas Gayà: Matemàtiques.
Montserrat Lunati Maruny: L. Espanyola.
Julia Iriarte Aristu: L. Espanyola.
Jaume Morey Sureda: Català.
Ana Mª Suárez Aller: Francès.
Javier Jarne Sasal: Física i Química.
Maria Rosselló Rubio: Anglès.
Antònia Sastre Comas: C. Naturals.
Juan Elguero Olavide: Llatí.
Bartolomeu Català Barceló: Religió.

d) Total alumnes: 296.

1er BUP: a: 28

b: 35

c: 35

2^{on} BUP: a: 28

b: 30

c: 32

3er BUP: Ciències: 38.

Lletres: 23.

C.O.U. (Lletres i Ciències): 47.

2. Enquesta.

a) Bastant bé. Crec que a la llarga la labor que es duu a terme en el centre d'ensenyances mitjanes, que són els que conec, repercutiran molt beneficiosament dins la vida d'Artà. Es molt prest per evaluar la incidència que té el nostre centre i el de Formació Professional a dins el poble.

b) En primer lloc normalitzar el funcionament en el Centre i després adaptar el Centre a la nova normativa vigent. Posar en funcionament les noves instal·lacions del Centre, com puguin ser: la biblioteca, sala d'audiovisuals, gimnàstic, etc.

c) Sustancialment, no.

Sí les que proposi cada Seminari didàctic i les distintes àrees. També es té en projecte un viatge a l'estranger per part dels de tercer curs i un possible viatge per altres cursos.

d) Pens que el que hauria de fer és col·laborar amb la direcció i els tutors, ajudant a aquells alumnes que tinguin dificultats d'aprenentatge i d'integració al Centre.

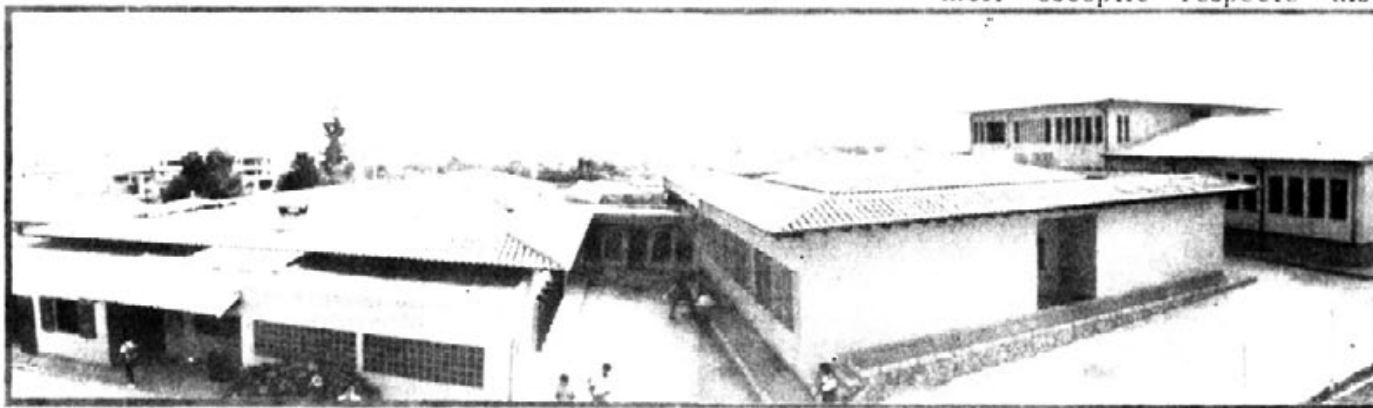
Orientar també, en cassos molt concrets i pràctics, als alumnes en la seva tasca.

e) Pens que més o menys tots els Instituts són bastant parescuts, ara bé, no es pot compa-

rar amb els Instituts que ja tenen una llarga tradició, mentre que el nostre Institut té una vida curta, encara. Per altra part, crec que hi haurà una gran diferència quan siguin alumnes del Centre els fills dels que avui ho són.

f) Em sembla bé, encara que no provoca canvis substancials en el funcionament de l'Institut. No obstant, cal esperar el desenvolupament posterior d'aquesta llei.

Respecte a la Reforma Educativa, no puc opinar gaire per manca d'informació. El que sí és evident és que el BUP necessita una reforma, però som molt escèptic respecte als

Aquesta enquesta ha estat entregada per a la seva contestació als directors de l'Institut de BUP i al de Formació Professional d'Artà.

1) Fitxa del Centre

- a) Nom del Centre.
- b) Director. Equip directiu.
- c) Claustre de Professors i matèria que imparteixen.
- d) Cursos existents i el nombre d'alumnes corresponent.

2) Enquesta

- a) ¿Com veu l'ensenyament dins el nostre poble?
- b) ¿Quins són els objectius que s'ha proposat l'equip de cara a aquest curs i de cara al futur?
- c) ¿Pensa introduir canvis pedagògics, d'organitza-

ció o d'altre ordre dins el Centre? ¿Es preveuen activitats extra-escolars o d'altre tipus de cara al nou curs que ha començat?

e) ¿Com veu la situació del seu Centre respecte a la resta d'Instituts de Mallorca?

f) ¿Què pensa de la LODE i del programa de Reforma Educativa?

La següent pregunta es va formular únicament al Director de l'Institut.

g) De cara a l'ampliació, ¿amb quines noves dependències compta ara el Centre i quines repercussions de canvi han aportat respecte als anys anteriors (bar, portes d'entrada, gimnàstic, etc.)?

BELLPUIG agraeix la seva resposta.

1. Fitxa:

- a) Secció de F.P. d'Artà.
- b) Professor Delegat: Jaume Torres.
Secretària: Delia Bacaicoa.
- c) Jaume Torres: Tecnologia Administrativa.
Delia Bacaicoa: Anglès.
María Torres: Pràctiques administratives.
Andreu Cloquell: Pràctiques automoció.
Francisco Nieto: Tecnologia automoció.
Joana Bibiloni: Català.
- d) Total alumnes: 85.
1er Administratiu: 38.
1er Automoció: 22.
2^{on} Administratiu: 20.
2^{on} Automoció: 25.

2. Enquesta.

a) Crec que Artà ha lograt una situació privilegiada en matèria d'ensenyament, si bé té encara una assignatura pendent: el nou centre de F.P. L'esmentat edifici està inclòs dins dels propers quatre nous centres a construir pel Ministeri, però no es pot donar data concreta de construcció.

b) El nostre objectiu fonamental és aconseguir una total integració dels alumnes al centre i al seu treball com a estudiants. Estudiar profitosament i a gust podria ésser el resum.

c) Els canvis pedagògics que s'apliquen són els que es respiren dins l'ambient de tota la F.P. i la Reforma de l'Ensenyament mitjà, és a dir, la potenciació de les activitats extraescolars, complementàries i la de participació més activa de l'alumne dins l'aula. Que no sigui merament receptiu sinó sobretot participatiu.

d) L'SMOE, ja des de la seva creació, vé col·laborant amb

aquesta Secció en funcions d'assessoria pedagògica i respònd sempre a les qüestions concretes plantejades pels nostres professors, encara que no existeix un programa definit d'actuació.

e) La nostra Secció és, en aquests moments, l'únic centre de F.P. que no ha obtingut la categoria d'Institut i és també el que compta amb un menor nombre d'alumnes. Això provoca uns problemes característics com són el no comptar amb personal subaltern ni administratiu. Per altra part, s'exigeix un mínim de 200 alumnes per ésser Institut, dels quals estam molt lluny (85), i no es podran tenir fins disposar del nou edifici, poder ampliar les branques existents així com impartir el segon grau.

f) Crec que són unes respostes provisionals a una necessitat de Reforma profunda de tot el sistema educatiu, sense que en aquests moments ningú tingui clara la resposta definitiva.

canvis ja que cada vegada que s'ha canviat l'únic que s'ha fet ha estat empitjorar.

g) El Centre compta amb set aules noves, una aula de dibuix, nou seminaris i un gimnàstic equipat amb bany i dutxes. Entre l'ampliació i la reforma de l'edifici vell s'ha passat d'un Centre amb capacitat de 280 alumnes a una capacitat de 400. Això fa que enguany poguem comptar amb una sala d'audiovisuals, un saló d'actes, biblioteca, aula expressament de dibuix i diseny, seminaris perquè els professors puguin fer feina i un bar, coses que faltaven els anys anteriors. El més important és que ha desaparegut l'apinyament d'alumnes, cosa molt important per poder fer feina i rendir al màxim.

Bendició de la Verge de _____ la Pau

El dia 13 d'octubre a les 4 del capvespre fou beneït pel Sr. Bisbe el monument a la Mare de Déu de la Pau, obra que fou forjada i realitzada pel nostre insigne escultor Joan Ginard "Sarasate".

Damunt Na Burguesa es concelebrà una missa pel Sr. Bisbe de Mallorca i 32 capellans, on hi assistí el president de la C.A. Sr. Canyelles i esposa, endemés d'una gran multitud de devotes persones de Ciutat i Génova.

A continuació reproduïm un escrit que En Josep Mascaró Passerius es dignà incloure a un dels nostres diaris provincials.

"Sarasate está -afortunadamente- totalmente loco. Es el Loco Mayor, el "Pontifex Maximus" de los numerosos locos que Artá nos ha dado y nos sigue dando, convirtiéndola así en insigne villa de inmortales. Naturalmente que me refiero a la locura de los genios, a la que hizo posible una "Pietà", un "Enterramiento del Conde de Orgaz", un "Don Quixote de la Mancha" y un "Mio Cid".

Contemplando la obra de Sarasate, tanto la imagen de la "Verge de la Pau", que tiene diez metros de altura y un peso cercano a los tres mil kilos, como su obra de menor tamaño, (pero no menos admirable), en hierro y acero, y sus pinturas, un estremecimiento de admiración ha descompasado mis válvulas coronarias. Me encontraba ante un artista cuya obra le immortalizará. Ante mí podía contemplar y palpar la obra que futuras generaciones sólo podrán ver, pero no tocar. Quedarán protegidas y salvaguardadas por rejas y cristales, como lo están hoy muchas obras artísticas del pasado.

A veces me he preguntado si los contemporáneos de Velázquez o Goya, por ejemplo, que frecuentaban sus estudios o tenían oportunidad de ver su obra, eran conscientes de que se encontraban ante un artista destinado a la inmortalidad. Lo dudo, aunque lo creo perfectamente posible para un pequeño número de ellos. Y sintiendo lo que yo he sentido contemplando la obra de Sarasate, puedo hacerme una idea de los sentimientos y emociones que aquellos otros tuvieron, en vida de los autores de la obra que contemplaban.

Sarasate, además, deja bien claras dos cosas muy importantes en el mundo del arte, hoy.

Primera, que cualquier material, desde el barro a la madera, desde la piedra al acero, es perfectamente apto para la creación artística saliendo de los cánones académicos.

Y segundo, que cuando la renovación en arte está impulsada por un verdadero artista y no por un cantamañanas, se pueden alcanzar las cotas más altas de belleza, genio, originalidad, plasticidad y dignidad.

Su "Mare de Déu" de acero, debido a su tamaño, es un prodigio de creatividad y de trabajo duro y pesado. Pero Sarasate ha apegado con él, con espíritu eremítico, con talante de artista, con optimismo, pasión, ilusión y fe. Laus Deo".

VIAGES
millor
G.A.T. 820

C/Binicanella, 12 Tf. 585515/52 CALA MILLOR

Carr. Cala Gulla Tf. 564017 CALA RAJADA

VUELOS CHARTER

BILBAO	6.000
BARCELONA	3.000
ALICANTE	4.500
GRANADA	8.500
MADRID	5.900
VALLADOLID	9.000
ZARAGOZA	7.000
CANARIAS	14.500

VUELOS INTERNACIONALES

LONDRES	21.500
AMSTERDAM	31.000
PARIS	29.000
BERLIN	63.000
TUNEZ	35.500
TANGER	36.000
GINEBRA	32.000
MARSELLA	19.000

VUELOS INTERCONTINENTALES

NEW YORK	69.195
SANTIAGO DE CHILE	112.000
BUENOS AIRES	147.900
RIO DE JANEIRO	131.150

(Todos estos vuelos comprenden ida/vuelta)

"TOUR MARRUECOS"

Avión + hoteles de lujo en regimen de M/P.... 54.000

"ESPECIAL TENERIFE"

Hotel XXXX / AVION / TRASLADOS.. 7 noches 46.500
14 noches 54.665

CRUCERO "CADIZ-CANARIAS"

7 días, visitando todas las islas desde 65.270

PARA OTROS DESTINOS, CONSÚLTENOS

Una xerrada amb...

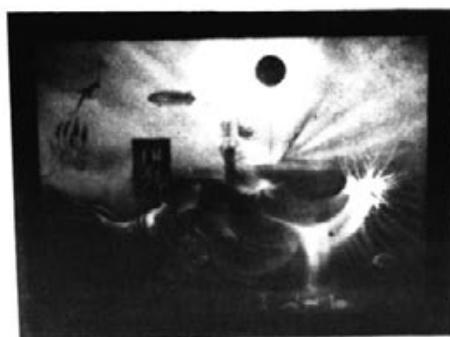
SEBASTIA MASSANET

DANSA LA MÀ

El programa d'invitació a una exposició d'En Sebastià Massanet diu així: "Veni a caminar pels meus camins i a visitar els meus móns. Són de tots".

Sí no has tengut ocasió d'haver pogut contemplar la seva obra, ja abans, et dirigeixes a la sala d'exposicions, com ho fas cada pic que n'hi ha una (cada tres mesos o mig any), disposat a veure, penjats entre quatre estretes parets, uns paisatges de muntanyes, de cales i mar, de camins entre oliveres. De dir "oh! és perfecte! oh! quin reflexe dins la mar! oh! això és allà! Molt bé! Enhorabona! Salut...!"

I entres. No hi ha paisatges. Una mirada general i cada quadre sembla una pantalla difuminada i abstracta. Però, et plantes davant qualsevol d'ells i comencen a sorgir, com si naixessin, una cara, un sol, un cotxe, una llum:

entre les portasses milenàries d'un talaiot, fràgil vaixell creuant i vencent la fúria del mar, Nuredduna caballera creuada, claretat i fosca. Tot en perfecta relació, dansant a l'entorn de la vida i mort. Vida i Mort. Vida i Mort... Els móns de Sebastià Massanet que, com un paradís genial, et xupen i et fan seu.

Sebastià Massanet, artanenc, va començar a pintar als 10 anys, aprenent-ne amb En Tomeu Sua. Durant cinc anys va anar a escola amb ell, fins que es va cansar i pel seu compte creà el seu propi estil, tan identificat amb el subrealisme.

Fins ara, ha fet una exposició pròpia i unes quantes de col·lectives, a més d'Artà, a Cala Ratjada, a Sant Llorenç, a Pollença i a Ciutat.

Als seus 23 anys, de la seva mà, ja han sortit més d'un centenar d'obres, engendrades totes elles en hores lliures, ja que a l'altre temps es veu obligat a abandonar els pinzells per anar a la feina, gran fre per a la seva activitat creativa.

Actualment té previst fer unes quantes exposicions a fora poble, amb intenció de donar a conèixer i estendre la seva obra. I de cara al futur, fa comptes no estancar-se en aquesta penyeta que és Mallorca i sortir cap a la Península i també cap a l'estranger.

Sens dubte, Sebastià Massanet, és, entre passivitat i materialisme, un geni dels pinzells.

Joan Ginard Esteve
Taller de Comunicacions

EL TELEFON L'ANY QUE VE

M'ho havia comentat una persona amiga: "no tendrem el telèfon fins l'any que ve". Em vaig proposar aclarir-ho. Fou d'aquesta manera:

El dia 26 d'octubre vaig cridar al 004, és a dir, a les oficines de telefònica demanant informació sobre la instal·lació dels telèfons a la Colònia. Allà em digueren que havia de marcar el 19-90-10, Extensió 27 i preguntar per la senyoreta Maite i que ella m'informaria. Sis vegades durant el dematí vaig cridar a l'esmentada senyoreta que sempre estava ocupada, il·localitzable o "había salido un momento". A la fi vaig arribar a poder parlar amb ella. Quan vaig formular la meua pregunta, la senyoreta Maite em pregà "que lo hiciera en castellano porque no me entendía". Amb aquesta llengua vaig sol·licitar la informació, però quan vaig dir que era per a publicar-la a la revista "Bellpuig", la dita senyoreta em va remetre al Sr. Torralba que "es el responsable de las relaciones con la prensa" em digué; així que vaig tornar marcar el 004 demanant pel Sr. Torralba.

Al primer intent al despatx del Sr. Torralba no em contestà ningú; al segon em digueren "está reunido"; a la tercera vegada "segueix reunido". Havien passat tres hores i vaig desistir per aquell dia.

Dia 27 de setembre torn insistir per obtenir informació. Des de la seva oficina em diuen que és de viatge. Deman si em poden dir fins quan. La resposta és que fins dilluns.

Dilluns, dia 30 de setembre. Les secretàries del Sr. Torralba ja em coneixen bé; saben que N'Andreu Genovart vol una informació sobre la instal·lació del telèfon a la Colònia de St. Pere, unes dades per a publicar a la revista "Bellpuig". "Esperi un momentet", em diuen. A la fi puc parlar amb el senyor Torralba, un home molt amable que em vol donar tota la informació possible però com que en aquell moment no la té a mà em promet que més tard ell em telefonarà per proporcionar-me tantes dades com vulgui.

Passa tot el matí i arriba l'hora de sortir del lloc on treball i el Sr. Torralba no havia telefonat. En vistes de que ell no ho havia fet, ho vaig provar jo, però amb tanta mala sort que justament en aquell moment el Sr. Torralba estava reunido. Des d'Andratx i a les 14'45 h. (tenc testimonis) vaig aconseguir parlar amb l'esmentat senyor. Molt amablement es va disculpar per no haver pogut atendre-m' abans però que aleshores estava completament a la meua disposició.

Aquest fou el nostre diàleg telefònic:

* Sr. Torralba ¿quan estarà enllestida la instal·lació del telèfon a la Colònia de Sant Pere?

* Està previst que estigui acabada en el primer trimestre del 86.

* En el que és considerat com a nucli urbà 149.

* ¿I la urbanització de Betlem com queda?

* A Betlem s'han fetes 50 sol·licituts, encara que aquesta urbanització serà considerada com extra-ràdio però no a partir d'Artà com era fins ara, sinó de la central de la Colònia.

* Sent molt que telefònica una vegada més no hagi complit el seu compromís, supòs Sr. Torralba que ja em deuen tenir fixat perquè som una de les persones que més els ha marcat, especialment des de la premsa.

* Borri això darrer, Sr. Genovart, li asseguro que no fixam ningú, és més, aquí té un amic.

* Moltes gràcies.

Fins aquí el diàleg amb el

* Això vol dir que pot ser pel mes de març?

* Efectivament, o amb un poc de sort pel febrer.

* Però, telefònica havia promès que estaria llesta a finals d'aquest any.

* Sí, però encara manca construir l'edifici de la central, fer les instal·lacions a les cases i arreglar alguns tràmits més.

* ¿De quantes línees disposarà la Colònia?

* Tendrà una capacitat per a 400 línees.

* ¿Quants d'abonats hi ha?

Sr. Torralba. Les conclusions les treis vosaltres mateixos, amics lectors. El que és ben cert és que enguany el dia de Nadal encara no podrem dir molts d'anys per telèfon als amics. Telefònica no ho vol. Ella s'ho perd. Nosaltres aguantam.

BAR RESTAURANTE
ESPLAI INTERNACIONAL
COLONIA SAN PEDRO
Pescado fresco
Cocina internacional
ABIERTO TODO EL AÑO

PER LES MUNTANYES D'ARTÀ

Lluís Sorribes i Mas

(i II)

Menorca republicana i Mallorca nacional amb italians del Duce! Menorca roja i Mallorca nacional! Menorca antifeixista i Mallorca feixista dels 1936, 1937, 1938 i 1939! El 26 de Gener de 1939 queia Barcelona i el dia primer d'abril fou el "dia de la victòria". Quan tot estava donat i beneït, evadits els més compromesos, Menorca s'alçava en armes contra la República i era presa per les forces "nacionals" de Mallorca i s'hi enviava els pobres nois de la lleva del 1941, uns nois que aquell any just complien dinou anys, nois que se'ls encarregava d'afusellar -amb tota la dura i despiadada i infrahumana cruessa que no costa pas gens d'imaginar- menorquins entranyables, germans que afusellaven germans, fills que afusellaven pares, amics que afusellaven amics estimats quan els cors es rompien clamant per una emocionada abraçada, per obra i desgràcia d'una cosa que s'anomena disciplina de guerra i que trenca un dels més principals manaments de la Llei de Déu. I tot això en la catòlica Espanya, en la croada beneïda per tots els bisbes menys un!

Des d'ací no costa pas gens entendre una mica els ermitans de Mallorca, començant per Ramon Llull i acabant per aquest jove ermità de Muro que en aquest matí hem trobat. I entenem també una mica el somni -els somnis!- els gests i l'aventura del mateix Llull i del mateix Juníper Serra i de tants i tants anònims homes i anònimes dones que se sentiren cridats per altres continents, com, des d'ací un home no es pot empassar, davant d'aquesta mar, que feia exclamar al nostre Joaquim Ruyra "la mar sí que n'és de cristiana!", que un monsenyor fundador d'una orde, amb molts diners a darre, molt de la croada, accepti -o es faci atorgar, que això mai no es pot ben bé del tot saber- un títol nobiliari i es monti -avui!- un temple d'or, mosaics i pedreria o quasi! I com des d'ací es pot tan bé entendre Joan XXIII i el Concili Vaticà II i la seva gran esperança i el llançar-se, a pit descobert per les terres heredes de la conquesta "espanyola" on se sofreix el despotisme incessant dels qui ho tenen tot, on qualsevol esforç per l'alliberament dels oprimits és constantment aixafat, assassinat, amb tot el vessament de sang que la "prudència" demani, amb la permanent aliança d'una església de Trento i amb els militars que són el poder executiu a l'"alt" servei de la gran nació dels "gringos"! I que és de trist de pensar -i que no torni mai més!- que el monestir de Lluc, durant la nostra guerra civil, tan incivil, fou acadèmia d'"alférecs provisionals"! Ens ve a la memòria la mort de Ramon Franco, el germà del general més general de tots els generals, una mort d'accident i misteriosa del cigró negre de la família, car el qui havia estat el gran heroi del "Plus Ultra" i no tant d'un fracassat Dornier, s'havia fet comunista amb la República i duia una vida no aprovada per

la família i ara, però, servia en el "Movimiento" del seu germà. I se'ns reproduceix la gran i solemne parada militar del seu enterrament on -uns quants?, molts?- soldats van caure desplomats pel cansament car es va fer, com anys a venir Hitler faria pel seu Rommel, d'una manera totalment imperial, faraònica. Pobra Mallorca i pobres, molt pobres de nosaltres!

Tot això, és clar, és lluny. Voleu dir que és lluny? La mar, el color de la mar s'ha agrumollat en unes amples zones i en altres és una pura pinzellada llisa d'un blau de tèmpora i les barques, les escasses barques, són uns purs puntets a la nostra mirada que inútilment intenten rompre i ratllar aquesta massa de color recentment creat, verge i dolç com poques vegades tan intensament i tan captivadorament se'ns dona.

Job no era, ben segur, home de terra mallorquina o del Principat, d'aquest Principat tan agressiu com es conta dia sí i altre també en les fulles d'"EL DIA de Balears", però sempre he cregut, i ara més que mai, que mereixeria serho. ¿I què em diríeu d'Ulisses i d'Ítaca i de més d'un mallorquí i la seva somiada i somniosa Mallorca de la seva cala de Canyamel i de les seves coves que fan venir-te als llavis els primers versos de la "Commedia", divina o no, del ressentit Dant i d'aquest pur rovell de l'ou del regne de Na Ruixa Mantells? I deixaume, per acabar, rellegir en que d'aquesta fada un dia va escriure Costa i Llobera: "Na Ruixa és la fada d'aquestes riberes / que allà a les grans coves, endins té l'hostal, / amb arcs i figures, amb llits i banyeres / de nacre i coral. / Per bous de sa guarda dins fondes estables / allà té Na Ruixa clapats vells-marins: / si vol per son carro cavalls incansables, / allà té delfins. / Quan surt va vestida de seda blavosa / amb totes les tintes del cel i la mar / i blanc com la cresta de l'ona escumosa / son vel fa volar.

ESPORTS

PREFERENT

ARTÀ 3 ESCOLAR
P. CRISTO 1 ARTÀ
ARTÀ 0 POLLENSA

TERCERA RE

ARTÀ 2 P. CRISTO

COMENTARI

L'Artà de Preferent ens dona una de calenta i una de freda. Després d'haver fet l'homenada de guanyar a La Unión, vingué l'Escolar i es va fer un gran partit, guanyant l'equip local.

Després, dins P. Cristo, vàrem empatar a un gol, sense fer res de l'altre món.

I el darrer diumenge no tingué l'Artà el sant de cara. Després d'una primera part per oblidar, ja que el joc fou insuls i gens pràctic, a la segona part, als dos minuts, el porter

1 local, Ginard, que debutava en
1 lo que va de temporada, tingué
1 un mal moment, ja que,
1 després d'haver blocat una pi-
lota sense gens de perill, la féu
4 botar però, amb tan mala sort
(?), que un devanter li prengué
enviant-la al fons de la porteria.
L'equip local, després del
gol, s'encoratjà, quedant el Pol-
llensa tancat dins la seva àrea

i embotellats el reste del partit. Però els nervis s'apoderaren dels jugadors artanencs i la sort tampoc acompanyà acabant el partit amb un 0-1 gens esperat. Esperam que es donin lliçons per esmenar errors per un proper futur i feim vots perquè no és perdin més positius.

Guibis

HACE 40 AÑOS

San Lorenzo, 21-9-1945.

Descardesar 2 Artà 1

Alineación Artà:

Sastre
Romero, Valls
Servera, Medrano, Sancho
J. Ginard, Castillo, Llinás, Foraster, Nadal

Goles: J. Ginard
Arbitro: Sr. Martí.

Artà, 28-9-1945

Artà 2 E. Comercio 1

Alineación Artà:

Sastre
Romero, Valls
Servera, Medrano, Sancho
Foraster, Ortiz, Llinás, Castillo, Nadal

Goles: Ortiz, Llinás.
Arbitro: Sr. Soler.

VOLEIBOL

Demà, dia 27 d'octubre, comença el campionat de voleibol a Mallorca en la categoria sènior masculina de 3ª Divisió.

Artà està representat en aquesta categoria pel CLUB DE VOLEIBOL SANT SALVADOR.

Enguany, l'equip, a més de no tenir greus problemes econòmics, compta amb una llarga llista de jugadors i, el que és més important, amb molta de joventut. La plantilla és aquesta:

Rafel Gili, Pau Cabrer, Pep Alzina, Miquel Pastor, Joan Llabrés, Pere Canet, Pere Massanet (juvenil), Pere Vaquer (juv.), Jaume Morey (Juv.), Toni Servera (Juv.), Montserrat Santandreu (Juv.), Miquel Mestre (Juv.), Toni Muñoz (Juv.), Sebastià Sansaloni (Juv.).

La llàstima està en què l'equip no tengui un entrenador que els pugui dirigir i rectificar els errors a l'hora dels encontres.

Des d'aquestes ratlles el CLUB DE VOLEIBOL SANT SALVADOR convida a tothom que vulgui a anar a veure'ls. Prèviament, els partits seran anunciats en programes apart.

Demà, el primer partit es jugarà a Cala Rajada contra el C.D. Escolar.

Gran Barbacoa de Artà Artà·Mallorca

NUEVAMENTE EN ESTE LOCAL,
puede celebrar sus BODAS, BAN-
QUETES Y COMUNIONES.

Tels. 53 74 50
56 22 07

NUEVA DIRECCION